

הנ"ל לוקח את הצלחת השביעית ואז, אלא אם כן האטריות יוצאות לו מן האונייים, שוב אין לו ברירה. לפחות עוד צלחת אחת.
למה? כי שבע זה מיספר לאזווגי, ומיספר לאי זוגי בשביל הטיבטים ירחם הדאליילאמה:
עופר בניטובים, חיפה

מכל תשבצים השכלתי

על תשבצי העולם הזה.

מעולם לא הייתי פותר תשבצים מייודע-מה. ככה, מדי פעם, במילואים בעיקר. אבל, בשבוע שעבר, שיכנעה אותי אשתי (שהיא פותרת תשבצים שרופה), שתשבצים זה בכל זאת עניין רציני, ובמיוחד לאלה הרוצים להעשיר את לשונם.

היא פתרה הצלחה (כדרכה בקודש) את תשבץ העולם הזה האחרון (20.11) ומייד העמידה אותי במבחן: מה זה שלוש אותיות, שלב בסולם (7, 6, מאוון)? כמובן שלא ידעתי. חוק, היא צווחה, חוק (זה חורו עם אבק). ואחר כך כבר לא יכולתי לעצור אותה. מה זה שוליים באריג, שלוש אותיות גם כן (77, מאוון)?

(המשך מעמוד 3)

הצנעילכת המקובל על אישי הגוש המזרחי, אוהב וולף את החיים הטובים, איננו במקומם. כבר לפני הרבה שנים לימד אותי ידיד מנוער, הקאריקטוריסט שימעון צבר, שבעניין זה הכל יחסי. כשהערתי לו פעם מדוע הוא, שאז, לפי דעתי, היה בעל נטיות קומוניסטיות, מבקש רמת-חיים גבוהה, הוא הסביר לי:

מה אתה חושב, שהקומוניסט המדבר על שוויון מתכוון לכך שכולם יהיו עניים ושווים? מה פיתאום? הוא מתכוון לכך שכולם יהיו שווים, אבל עשירים! **יחיאל פירסט, תל-אביב**

יתומים מסאלוניקי

עוד על יעקב צור (העולם הזה 23.10 ואילך).

גם הקוראת שטהל עריין לא סיפרה די בשיבחו של יעקב צור, השגריר נוטעהעצים ובעל המישפחה המופלאה.

באחת משימותיו, כטרם מדינה, היה צור קצין-קשר של המוסדות בארץ ליד הממשלות הבלקניות הגולות של מלחמת-העולם בקאהיר

הלוקה קפדנית בין "מדע" המופיע בעמודי-ההרשות, ובין "דעות" המופיעות בעמודים של נאמרית-המערך.

אין אשליה מסוכנת יותר, כי באמצעות "הדעות אובייקטיביות" מתנהלת מדי יום שטיפת-מוח מסוכנת.

כאשר קורא אדם נאמר, הוא עומד על המישור, הושיהביות של פועל. אם המאמר מתאים לדעותיו, הוא מסכים עימו. אם הוא נוגד את דעותיו, הוא נפסל אינסטינקטיבית. רק לעיתים רחוקות ישנה אדם הגיל את דעותיו בגלל נאמר.

אך הושיהביות של הקורא אינו פועל כאשר הוא מעיין בדעותיו. הוא מקבל אותן כ"עובדות". הוא רואה תמונה — והיא אמת לאמתה. הוא קורא את הכותרת והדיועה, או טובע איתה בדריו, או רואה טיפוס אותה בטלוויזיה, והן בעיניו אמת שאין להרהר אחריה. בדעתו של צרכן-המידע הרגיל לא עלה כלל, שגם ידעה "עובדתית" אינה אלא הבעת-דיועה, האנשים המחליטים לפרסם אותה, המנסחים אותה, הנותנים לה כותרת, המחליטים היכן למקם אותה — לכל אלה יש דעות, והם מביעים אותן בצורה מודעת או בלתי-מודעת כעת עבודתם. אותה הדיועה תעשה רושם שונה לגמרי במקום אחר בעיתון, תחת כותרת אחרת, לצד ידעה אחרת, יתכן שבכלל היתה צריכה להופיע במקומה ידעה אחרת. יתכן שהכותרת היתה צריכה להיות שונה לגמרי, יתכן שהצלום המלווה אותה היה צריך להיות שונה.

כיתספר לעיתונות יכול לשר את רמת העיתונאים ולהביא לכך שייהיו לפחות מודעים למה שהם עושים, זה יכול להועיל, אך גם בכך אין פיתרון אמיתי.

"יש רק שני פיתרונות: או שנגדל עיתונאים שהם סופרמנים, חסרי דעות ודעות קדומות, דבר שאינו אפשרי וגם אינו רצוי, לדעתי — או שנלמד את צרכן-המידע, האזרח הקורא והמאזין, לקרוא עיתונים בצורה ביקורתית, ולהפעיל את האינטליגנציה הטיבית שלו גם כשהוא קורא מידע "אובייקטיבי" כביכול. הנוך כזה של האזרח צריך להתחיל עוד בבית-הספר היסודי.

החשדה **מכוערת** **יש לי** אהרה רבה לנסים מישעל. הוא אישי שידור סימפטי, מוכשר, הוגן כלפי כל הצדדים, שלא נתן מעולם לדעותיו הפרטיות — ויש לו כאלה — לבצבץ אף ברמו על פני המירקע.

בגליון האחרון סיפר העולם הזה במדור שידור כי מקורבו של יצחק מודעי מעלים את החשד שמא השתמש מישעל בהשפעתו כדי לעזור מעל המירקע ליריבו של מודעי במפלגה הליברלית. מסתבר כי מישעל היה ידידו האישי של איש-הכספים המנוח מיקי אלביץ, ואלביץ היה בעל-חסותם של אויבי-מודעי הליברליים.

העלאת חשד חמור כזה, ללא שמץ של הוכחה או תימוכין, אופיינית לאווירה השררת בישראל. כאשר נאמרו הדברים, היה על העולם הזה לדווח עליהם, אך מן הראוי היה להוסיף כי זוהי החשדה מכוערת, המופרכת בעינינו מכל וכל. אני ממלא כאן את החסר.

אחד מחלקי הרצאתי היה מוקדש לקיעקוע השקר המוסכם באילו יש דיווח עיתונאי "אובייקטיבי". בעיני זהו שקר מסוכן ביותר. הוא מניע לשיאו בזירתם של עיתונים מסוימים בארצות-הברית שיש בהם "כביכול —

את שלום רוזנפלד היכרתי לראשונה כי 1941. הייתי אז נער, חבר אצל, וביקשתי לכתוב מאמרים בעיתון היומי הרודניסטי המשקיף. רוזנפלד נמנה עם עורכי העיתון. אני זוכר אותו כצעיר כלונדי, בעל חזות אירופית, כמעט אנגלית, שמעתי שכועה שהוא כותב את החומר ההסברתי המשופל של האירגון.

רוזנפלד הזכיר פגישה זו כשהציג אותי השבוע לפני תלמידי החוג לעיתונות באוניברסיטת תל-אביב, שהוא מנהל עכשיו, הוא ביקש אותי להרצות על אחריותו של עורך-עיתון והחלטתי לגבי פירסום ואי-פירסום של חומר, מצאתי את רוזנפלד במישרו באוניברסיטה, כשהוא מוקף באיטבאות מלאות בספרים על ענייני-תיקשורת, ביניהם ספרים נדירים מהמאה הקודמת, ובערימות של גזוירעיתונים, נאמרים וחברות, הוא מתכוון למהשב את כל האוסף, הגדל והולך.

"חבל שלא התחלתי בזה לפני עשר שנים", הצטער, או היה עורך מעריב, הוא נראה לי מאושר — אדם שבגיל 70 (הוא נראה הרבה יותר צעיר) מצא מטרה חדשה בחיים.

איך ללמוד עיתונאות **נשאלתי לא פעם:** האם אפשר ללמוד עיתונאות בבית-ספר?

אני עונה כמו שימעון פרס: כן ולא. איני מאמין שאדם צעיר יכול להיכנס לבית-ספר לעיתונאות, ולצאת ממנו עיתונאי, הייתי מציע לאדם כזה — צעיר או צעירה — להתחיל לחילה לעבוד בעיתון וללמוד את המיקצוע תוך כדי עבודה, אבל אני סבור כי אחרי כמה שנות עבודה, לימוד בבית-ספר טוב לעיתונות יכול להוסיף ולשפר.

מודעי העיתונאי האמיתי הוא בעל תכונות טיביות, הוא "עיתונאי בדם". מה זה קשה להגדירו: סקרנות אינסופית, התעניינות בכל דבר, חושדיח "לדעות", כמיהה ל"סקופ", את כל אלה אין לומדים.

הכישור השני של העיתונאי הוא ההבעה, להביע את הדברים בצורה מעניינת, נכונה ומרוויקת, היכולת לעורר את ההתעניינות של הקורא ולהניע אותו להתחיל לקרוא ולהמשיך לקרוא עד הסוף.

שני הכישורנות אינם חופפים תמיד. אני מכיר עיתונאים-בחסר, שאינם מסוגלים להשגות על הכתב את המידע הכרתק שאספו, ויש עיתונאים הכותבים בחסר, אך שחסר להם לגמרי הכישור לגלות טידע, להקור, להריח סקופ.

אחרי שהעיתונאי נכנס לעבודה, רכש נסיון ועמד על כישוריו, כדאי לו לעבור ביתספר לעיתונות כדי להביא את אשר הוא עושה, ללמוד את הכללים של המלאכה העיתונאית (להבדיל מן האמנות העיתונאית), להתעמק בבעיות של אתיקה.

מיסומיך אני שמח שקם החוג לעיתונאות, ואני מקווה שיצליח ויתרחב. קבוצת הצעירים שפגשתי שם היתה נעימה ומעודדת.

אמת **שהיא שקר** **אחד מחלקי הרצאתי** היה מוקדש לקיעקוע השקר המוסכם באילו יש דיווח עיתונאי "אובייקטיבי". בעיני זהו שקר מסוכן ביותר. הוא מניע לשיאו בזירתם של עיתונים מסוימים בארצות-הברית שיש בהם "כביכול —

אין רופא כאהבה

על אוהלה הלוי, בתה של לאה דגנית (העולם הזה 20.11).

עשיתם לעצמכם חיים קלים, הסתפקתם בחמש מילים ("אשתו לשעבר של השחקן שייקה אופיר"), בכותבתם על אחד הפרקים המרתקים בעברה של אוהלה הלוי.

אבל לא תצליחו בכך עם קורא ותיק ונאי מן כמוני, חיפשתי בין הכרכים בספרייה וגיי ליתי את גליון העולם הזה מיום 10.8.1950 ומי מופיע על השער, אם לא הזוג אוהלה ושייקה אופיר בליווי מזל טוב! ממוסגר מי טעם העולם הזה (ראה גלופה).

אני לא מתאפק ומצרף את כתבת-השער, שכתבתם או על אותו אירוע, היה זה העולם הזה, לא רק כראשית דרכו, אלא גם במיטבו. **גבי כהן, תל-אביב**

וכך דיווח העולם הזה, בקיץ 1950, על נישואי אוהלה הלוי ושייקה אופיר: הוא היה הניך במיפעל, והיא ביתו של המנהל. המיפעל היה אהל. הניך היה שייקה; המנהל היה הלוי; והיא היתה אוהלה; ושייקה ואוהלה הלכו שלובי זרועות. אלא שא פרצה מלחמת-העצמאות, ושייקה התגייסה, ונכנס לצ'יזבטרון. אוהלה התגעגעה אליו, והלכה גם היא לצ'יזבטרון. ויהיה יום אחד, והם במכונית באחת מדרכי הנגב, עלה הצ'יזבטרון על מוקש. אוהלה נפצעה קשה ברגלה ושייקה נפגע קשה בליבו, כי היה חמש שיצטרכו לטקוע לאוהלה שלו רגל.

דבר זה נמנע, לשימחת כולנו, ואוהלה נראתה מהלכת בתל-אביב כשהיא נשענת על שייקה ועל קב, וכולנו אמרנו: "זה יהיה בסדר. אין רופא אמן כאהבה". ואז נשלחה אוהלה לחוץ-לארץ לצרכי ריפוי, ושייקה לא אחר להצטרף אליה. חלומם של האהבים על נסיעה לחוץ-לארץ התקיים. אין דבר: אם התכוון הגורל ללעוג להם, לענו הם לו. לאה דגנית ומשה הלוי, הוריה של אוהלה, באו לפארס, ובהודמנות זאת גילה שייקה כי גם בפארס יש רבנות. והלכו ועשו חתונה, כמעט כמו בתל-אביב. משום כבוד המזמנים היה שייקה רציני במשך זמן רב, כחמש דקות.

המצרית, התיידדותו של צור עם אנשי הממשלה היוונית הגולה אכן נשאה פרי: מיד עם תום המלחמה, בזכות קשריו עם אנשי השררה היוניים, אפשרה עלייתם ארצה של כמה מאות יתומים יהודיים מאתונה ומסאלוניקי (שהוריהם הושמדו באושוויץ), ושאני אחד מהם.

משה אמריליו, חיפה

איטריות טיבטיות

על התמריט של סעודה טיבטית אופיינית (העולם הזה 20.11).

זה שהמנה העיקרית, והמאכל הלאומי, בסעודה טיבטית, הוא מרק איטריות, זה נכון. זה שאוכלים ממנו איך-סוף מנות — גם כן נכון. אבל יש לכך הסבר.

מסיבות השמורות עם הטיבטים, ארבע צלחות מרק איטריות נחשבות למנה סבירה, ומי שמצליח להסתפק בכך, יבושם לו. אבל, אם חלילה, היה לו תיאבון והוא המשיך — נא לזכור, צלחת המישיית — אסור לו להפסיק.

למה? כי חמש זה מיספר בישימול אצל הטיבטים. או הוא עובר חישימהר לצלחת השישית, ואז, בוודאי שאסור לו להפסיק, כי הוא פשוט ייראה כלאימערך את הכנסת-האורחים של מארחיו. או

שער "העולם הזה" 10.8.1950

היא נפצעה ברגלה, הוא נפצע בליבו

גבי כהן, תל-אביב

על נישואי אוהלה הלוי ושייקה אופיר: הוא היה הניך במיפעל, והיא ביתו של המנהל. המיפעל היה אהל. הניך היה שייקה; המנהל היה הלוי; והיא היתה אוהלה; ושייקה ואוהלה הלכו שלובי זרועות. אלא שא פרצה מלחמת-העצמאות, ושייקה התגייסה, ונכנס לצ'יזבטרון. אוהלה התגעגעה אליו, והלכה גם היא לצ'יזבטרון. ויהיה יום אחד, והם במכונית באחת מדרכי הנגב, עלה הצ'יזבטרון על מוקש. אוהלה נפצעה קשה ברגלה ושייקה נפגע קשה בליבו, כי היה חמש שיצטרכו לטקוע לאוהלה שלו רגל.

דבר זה נמנע, לשימחת כולנו, ואוהלה נראתה מהלכת בתל-אביב כשהיא נשענת על שייקה ועל קב, וכולנו אמרנו: "זה יהיה בסדר. אין רופא אמן כאהבה". ואז נשלחה אוהלה לחוץ-לארץ לצרכי ריפוי, ושייקה לא אחר להצטרף אליה. חלומם של האהבים על נסיעה לחוץ-לארץ התקיים. אין דבר: אם התכוון הגורל ללעוג להם, לענו הם לו. לאה דגנית ומשה הלוי, הוריה של אוהלה, באו לפארס, ובהודמנות זאת גילה שייקה כי גם בפארס יש רבנות. והלכו ועשו חתונה, כמעט כמו בתל-אביב. משום כבוד המזמנים היה שייקה רציני במשך זמן רב, כחמש דקות.

המצרית, התיידדותו של צור עם אנשי הממשלה היוונית הגולה אכן נשאה פרי: מיד עם תום המלחמה, בזכות קשריו עם אנשי השררה היוניים, אפשרה עלייתם ארצה של כמה מאות יתומים יהודיים מאתונה ומסאלוניקי (שהוריהם הושמדו באושוויץ), ושאני אחד מהם.

משה אמריליו, חיפה

פתרון פאריסאי

כיצד לשים קץ למכת הגניבות מבתי-המלון.

כשעברתי אתמול באחד הרחובות כאן, בא לי רעיון כיצד אפשר לשים קץ למכת הגניבות שפשתה בכתי-המלון בארץ, כשהאורחים נוטלים עימם כל מה שרק אפשר, מסדינים ומגבות עד סכו"ם ומאפרות.

זה, כמובן, בהנחה, שהגניבות האלה הן מין ספורט לאומי ולא גניבות לשמן. זאת אומרת, שרוצים להראות בבית את המגבת מהילטון ואת הסכו"ם מפלאזה.

מה שנתן לי את הרעיון זה מה שעשה כאן בעל המיסעדה המפורסמת טור ד'ארז'אן (מיג"דל-הכסף). גנבו לו כליכך הרבה מאפרות וסכו"מים, שהוא פשוט פתח ממול למיסעדה שלו חנות, ושם אפשר לקנות, ודווקא די בזול, את המאפרות מזוכיכת מלוטשת ואת סכו"ם האל-חלד שאורחיו כליכך אוהבים לחסוב. אז חנות אחת כזאת בטבריה ואחת כאילת — ופתרנו את הבעיה. **זק אברטבויל, פאריס**